

Leo Trotskij

Om demokratisk centralism och regimen

8 december 1937

Till redaktörerna för *Socialist Appeal* (USA):

Under de senaste månaderna har jag fått brev om den interna regimen i ett revolutionärt parti från flera kamrater som tydligen är unga, och även okända för mig. Några av dessa brev klagar om "bristen på demokrati" i er organisation, om "ledarnas" domderande och liknande.

Enskilda kamrater har bett mig att ge en "tydlig och exakt formel för demokratisk centralism" som skulle utesluta alla felaktiga tolkningar. Det är inte lätt att svara på dessa brev. Inte en enda av mina korrespondenter gör ens ett försök att tydligt och konkret visa med verkliga exempel exakt vad detta brott mot demokratin skulle bestå i.

Å andra sidan: försåvitt jag, en åskådare, kan bedöma utifrån er tidning och era bulletiner, förs diskussionerna i er organisation med fullständig frihet. Bulletinerna är huvudsakligen fyllda med representanter för en ytterst liten minoritet. Jag har fått berättat för mig att samma sak är fallet på era diskussionsmöten. Besluten är inte fattade ännu. Bevisligen ska de fattas på en fritt vald konferens. I vad skulle således brotten mot demokratin bestå i? Detta är svårt att förstå.

Ibland, att döma av tonen av breven, det vill säga i huvudsak av klagomålets formlöshet, verkar det som att de som klagat helt enkelt är missnöjda med det faktum att de, trots att det råder demokrati, fortfarande befinner sig i en ytterst liten minoritet. Av egen erfarenhet vet jag att detta kan vara otrevligt. Men var finns det något brott mot demokratin?

Inte heller tror jag att jag kan ge en sådan formel om demokratisk centralism som "en gång för alla" skulle eliminera alla missförstånd och felaktiga tolkningar. Ett parti är en aktiv organism. Det utvecklas i kampen mot yttre hinder och inre motsägelser.

Den andra och tredje internationalens skamliga sönderfall, under den imperialistiska epokens skarpa förhållanden, skapar historiskt oöverträffade svårigheter för den Fjärde internationalen. Man kan inte övervinna dem med någon slags magisk formel. Regimen i ett parti faller inte ned från himlen, utan formas gradvis i kampen. Regimen är underordnad den politiska linjen. För det första är det nödvändigt att definiera strategiska problem och taktiska metoder på ett riktigt sätt för att kunna lösa dem. De organisatoriska formerna bör motsvara strategin och taktiken.

Bara en korrekt politik kan garantera en hälsosam partiregim. Detta betyder givetvis inte att partiets utveckling inte i sig skulle leda till organisatoriska problem. Men det betyder att den demokratiska centralismens principer oundvikligen måste ta sig olika uttryck i partier i olika länder och i olika stadier av ett och samma partis utveckling.

Demokrati och centralism står inte i ett oföränderligt förhållande till varandra. Allting beror på de konkreta omständigheterna, på den politiska situationen i landet, på partiets styrka och erfarenhet, på medlemmarnas genomsnittliga politiska nivå, på den auktoritet som ledarskapet har lyckats vinna. Innan en konferens, när uppgiften är att formulera en politisk linje för den kommande perioden, segrar demokratin över centralismen.

När uppgiften är politisk handling, måste demokratin underordna sig centralismen. Demokratien gör sig återigen gällande när partiet känner ett behov av att kritiskt utvärdera sina egna handlingar. Balansen mellan demokrati och centralism etablerar sig i verklig kamp, och kan vid vissa tillfällen brytas och sedan återetableras. Varje partimedlems mogenhet uttrycker sig särskilt i det faktum att den inte kräver mer av partiregimen än den kan ge. Den som bestäm-

mer sin inställning till partiet utifrån de enskilda näsknäppar som han får är en dålig revolutionär.

Det är naturligtvis nödvändigt att kämpa mot varje enskilt misstag som ledningen gör, mot varje orättvisa och liknande. Men det är nödvändigt att inte bedöma dessa ”orättvisor” och ”misstag” tagna separat, utan i anknytning till partiets allmänna utveckling både nationellt och internationellt.

Ett gott omdöme och ett sinne för proportioner är extremt viktigt i politiken. Den som är benägen att göra en höna av en fjäder kan göra stor skada både för sig själv och för partiet. De missöden som drabbat sådana personer som Oehler, Field, Weisbord och andra beror på deras bristande sinne för proportioner.

För tillfället finns det inte så få halvrevolutionärer, uttröttade av nederlag, rädda för svårigheter, och föråldrade unga män som har mer tvivel och pretentioner än vilja att kämpa. I stället för att på allvar analysera de politiska frågornas kärna, söker sådana individer patentlösningar, och klagar vid varje tillfälle om ”regimen”, kräver underverk från ledningen eller försöker dölja sin inre skepticism med ultravänsteristiskt pladder.

Jag är rädd att det inte kommer att skapas några revolutionärer av sådana element, om de inte tar sig själva i kragen. Jag tvivlar däremot inte på att den unga generationen av arbetare kommer att vara förmögna att utvärdera den Fjärde internationalens programmatiska och strategiska innehåll på ett objektiva sätt och ansluta sig till dess fana i ännu större antal.

Varje verklig revolutionär som gör förteckningar över partiregimens alla misstag bör först och främst säga till sig själv: ”Vi måste få in ett dussin nya arbetare i partiet!” De unga arbetarna kommer att se till att få ordning på alla artiga skeptiker, klagomålsproffs och pessimister. Bara längs en sådan väg kommer en stark och hälsosam partiregim etableras i den Fjärde internationalens sektioner.

Från en amerikansk internbulletin i december 1937, innan bildandet av Socialist Workers Party (USA).¹

Översättning: Stefan Kangas

Lästips

James P Cannon: [Den amerikanska trotskismens historia 1928-1938](#).

¹ Grundandet av SWP skedde formellt 31/12 1937 vid en konferens i Chicago – *Red*